

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Збірник матеріалів
Міжнародної конференції
(м. Харків, 21 березня 2025 року)

Харків
ХНМУ
2025

УДК 37.013:61(082)
А43

Затверджено Вченою радою ХНМУ.
Протокол № 8 від 24.04.2025 р.

Редакційна колегія:

В. В. М'ясоєдов,
Н. М. Савельєва,
О. В. Кривошопка,
Ю. О. Садовниченко,
Л. В. Фоміна,
І. В. Корнейко,
І. В. Киричок,
В. В. Брітякова,
В. Ю. Джамєєв,
Н. О. Нікуліна,
П. Д. Перцев

А43 **Актуальні** питання педагогіки вищої медичної освіти: зб. матеріалів Міжнар. конф. (м. Харків, 21 берез. 2025 р.) / ред. кол.: В. В. М'ясоєдов, Н. М. Савельєва, О. В. Кривошопка та ін. Харків: ХНМУ, 2025. — 235 с.

У збірнику висвітлені питання сучасної педагогіки вищої медичної освіти, застосування кращих та інноваційних педагогічних підходів, технологій та методів, пошуку їх комбінацій для опанування теоретичних знань, практичних навичок і досягнення програмних результатів навчання, зважаючи на специфіку освітніх програм та навчального процесу здобувачів освіти медичних ЗВО.

УДК 37.013:61(082)

Тексти представлено в авторській редакції та мовою оригіналу. Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та авторський стиль праць, розміщених у збірнику.

© Харківський національний
медичний університет, 2025
© В. В. М'ясоєдов, Н. М. Савельєва,
О. В. Кривошопка та ін., 2025

Традиційні підходи та нові можливості підготовки до іспиту Крок 3 в умовах війни <i>Молодан В. І.</i>	149
Шляхи подолання освітніх втрат у вивченні медичної латини в умовах воєнного стану <i>Нагачевська С. А.</i>	150
Використання технологій у навчанні емпатії як складової формування професійних комунікацій у студентів медичних ЗВО <i>Некрасова Н. О., Соловійова С. В.</i>	152
Рейтинги зовнішнього оцінювання ЗВО та їх важливість для якості освіти <i>Нікуліна Н. О.</i>	154
Значення вербо-комунікативних навичок для здобувачів педіатричного профілю <i>Ольховська О. М., Колесник Я. В., Слєпченко М. Ю.</i>	156
Викладання навчальної дисципліни «Кріобіологічні технології в репродуктивній медицині» в підготовці докторів філософії в медичній галузі <i>Петрушко М. П.</i>	159
Особливості викладання пропедевтики внутрішньої медицини в сучасних умовах <i>Пилипенко В. В., Грищенко О. В.</i>	161
Оцінювання як засіб підтримки та стимулювання до навчання здобувачів вищої освіти <i>Пилипенко О. О.</i>	163
Методи та техніки навчання на кафедрі педагогіки вищої школи та суспільних дисциплін при підготовці докторів філософії <i>Пилипишин О. І., Бондаренко С. В., Мельникова К. М.</i>	165
Можливості сучасної педагогіки вищої медичної освіти <i>Погоріла А. В., Сідорова О. В., Андрієнко К. Ю., Федотова О. Л.</i>	168
Упровадження методів розвитку критичного мислення під час іспиту-співбесіди лікарів на циклах підвищення кваліфікації <i>Подаваленко А. П., Зеленська Л. Д., Білера Н. В.</i>	169
Використання інноваційних технологій у підготовці студентів-медиків і лікарів-інтернів <i>Попович З. Б.</i>	172
Вплив вебтехнологій на якість навчання студентів медико-біологічного профілю <i>Попович Я. М., Попович Г. Б.</i>	174
Вплив дисципліни за вибором у студентів-медиків на вибір хірургічної спеціальності <i>Попович Я. М.</i>	175
Роль симуляційного класу в засвоєнні практичних навичок у студентів-бакалаврів з хірургічних дисциплін <i>Попович Я. М.</i>	177
Міждисциплінарна інтеграція при вивченні дисципліни «Біологія індивідуального розвитку» <i>Привроцька І. Б.</i>	178
Огляд додатків зі штучним інтелектом для організації учбового процесу <i>Пристапа Б. В.</i>	180
Позитивні практики арт-терапії у вищій школі <i>Рибалко Л. С., Овсюк Д. Р., Дін Жуцзэ</i>	183
Формування професійної етики в студентів медичних закладів вищої освіти <i>Рихлік С. В., Тищенко О. М.</i>	185
Емоційне здоров'я студентів-медиків в умовах війни <i>Романенко А. В.</i>	187
Контроль знань студентів та лікарів циклів післядипломної освіти <i>Россіхін В. В., Антонян І. М., Бухмін О. В., Мегера В. В.</i>	190
Дистанційний курс з освітнього компоненту «Медична хімія»: аналіз зворотного зв'язку <i>Сирова Г. О., Чаленко Н. М., Козуб С. М., Савельєва О. В., Присяжний О. В.</i>	192
Інноваційні підходи до процесу безперервного професійного розвитку для здобувачів фармацевтичної освіти <i>Степанова О. А., Унгурян Л. М., Беляєва О. А.</i>	194
Дуальна освіта — перспективний шлях медичної освіти в Україні <i>Товажнянська О. Л., Некрасова Н. О., Каук О. І.</i>	195

Перелік використаних джерел

1. С. В. Бондаренко, О. І. Пилипишин, М. О. Сопіга. Методи та технології навчання студентів-медиків на засадах міждисциплінарної інтеграції // Медична освіта. 2021. № 4. С. 74–79.
2. І. М. Мельничук, Т. Д. Федірчик, Н. М. Калинюк. Сутність освіти як соціальної цінності // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія «Педагогіка». 2019. Вип. 1. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2019_1_7.

■ Можливості сучасної педагогіки вищої медичної освіти

**Погоріла А. В., Сідорова О. В., Андрієнко К. Ю.,
Федотова О. Л.**

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Вища медична освіта є важливою складовою системи охорони здоров'я та забезпечення якості медичних послуг [1, 2]. Сучасні виклики, такі як швидкий розвиток медичних технологій, глобалізація, зміни в структурі захворювань та потребах пацієнтів, вимагають перегляду підходів до навчання та виховання медичних спеціалістів [3, 4].

Мета роботи. Можливості сучасної педагогічної освіти сьогодення при викладанні в закладах вищої освіти медичного профілю.

Матеріали та методи. Була проведена робота з вітчизняними та закордонними літературними джерелами у формі статей, монографій, які були направлені на педагогіку у вищих навчальних закладах медичного профілю.

Результати. Сучасна педагогіка вищої медичної освіти активно впроваджує інноваційні методи навчання, такі як: проблемно-орієнтоване навчання (ПОН), симуляційне навчання та електронне навчання. ПОН сприяє розвитку критичного мислення та практичних навичок, оскільки здобувачі освіти можуть вирішувати реальні клінічні випадки. Симуляційне навчання дозволяє здобувачам освіти практикувати навички в безпечному середовищі, що знижує ризик помилок у реальних ситуаціях. Електронне навчання, зокрема, використання онлайн-курсів та вебінарів, забезпечує доступ до актуальної інформації та дозволяє стейкхолдерам навчатися в зручному для них темпі. Однією з основних проблем вищої медичної освіти є недостатня інтеграція теоретичного навчання з практичними навичками. Викладачі мають забезпечувати зв'язок між теорією та практикою, використовуючи клінічні випадки, стажування та практичні заняття. Це дозволяє здобувачам освіти зрозуміти, як застосовувати знання в реальних умовах, що підвищує їхню впевненість та професійну

готовність. Критичне мислення є важливою компетенцією для медичних працівників, оскільки воно дозволяє аналізувати інформацію, оцінювати ризики та приймати обґрунтовані рішення. Педагогічні стратегії, які сприяють розвитку критичного мислення, включають активне навчання, дискусії, групові проекти та рольові ігри. Викладачі намагаються створювати умови, за яких здобувачі освіти можуть ставити запитання, обговорювати та оскаржувати інформацію, що сприяє формуванню аналітичного підходу до навчання. Міждисциплінарний підхід до навчання дозволяє стейкхолдерам отримати комплексне уявлення про пацієнта та його потреби. Співпраця між різними факультетами та спеціальностями може сприяти розвитку більш цілісного підходу до медичного навчання.

Висновки. Вища медична освіта потребує інноваційних методів, таких як: проблемно-орієнтоване, симуляційне та електронне навчання, для розвитку критичного мислення та практичних навичок. Інтеграція теорії з практикою через клінічні випадки та стажування є важливою. Міждисциплінарний підхід забезпечує комплексне розуміння пацієнтів. Для покращення якості освіти необхідно продовжувати впроваджувати нові методи та зв'язок між теорією та практикою.

Перелік використаних джерел

1. Наливайко О, Наливайко Н. Роль індивідуальних освітніх траєкторій у сучасному «цифровому суспільстві». Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи: збірник статей IV Міжнародної науково-практичної конференції 7–8 листопада 2019 р. Українська медична стоматологічна академія. 2019:278–280.
2. Фоміна ЛВ, Наливайко НА. Розвиток педагогічного потенціалу медичних закладів вищої освіти. Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія». 2019;62:180–192.
3. Крючко ТО, Кушнерева ТВ, Харшман ВП. Методологія симуляційного навчання. Актуальні питання контролю якості освіти у вищих навчальних закладах: матеріали конференції з міжнародною участю. 2018:136–137.
4. Михайловська НС, Олійник ТВ, Міняйленко ЛЄ, Стецюк Ю. Онлайн-курси як складова змішаного навчання на клінічних кафедрах. Науковий вісник інноваційних технологій. 2018;2(18):5–17.

■ Упровадження методів розвитку критичного мислення під час іспиту-співбесіди лікарів на циклах підвищення кваліфікації

Подаваленко А. П., Зеленська Л. Д., Білера Н. В.

Харківський національний медичний університет, Харків, Україна

Освітній процес у закладах вищої медичної освіти є складним, він базується на співпраці слухача та викладача й орієнтований на розвиток у майбутнього лікаря аналітичного підходу до будь-якого

Показчик авторів

- Babycheva O. O. 24
Benkel Julian 204
Bielova I. O. 10
Bohachova O. S. 10
Brechka N. 39
Brek V. V. 37
Dehtiarivova O 39
Dikal M. V. 13, 14
Fischer Martin 204
Gerasymenko O. I. 16
Gusak O. G. 22
Iukhno N. V. 22
Kalmykov O. O. 24
Kalnytska V. 19
Kapustnyk V. A. 24
Kobtseva O. A. 26
Kolisnik I. L. 30
Kolisnyk M. 28
Korchuk T. G. 13, 14
Korobchanska A. B. 30
Krasnoschok V. V. 32
Latogoose Yu.I. 37
Li Haiyan 19
Lutenko M. A. 30
Podpriadova A. A. 35
Pomohaibo K. G. 35
Prokhorenko V L. 37
Sadovenko O. L. 37
Sharifi M. 39
Shelest B. O. 24
Sokol K. M. 35
Абасалієва О. М. 41, 44
Абашнік В. О. 46
Азатьян В. І. 49
Алієв Р. Б. 52
Алієв Р. Ф. 52
Андрієнко К. Ю. 168
Андрущенко В. В. 72, 137
Антонян І. М. 53, 67
Антонян І. М. 190
Астахов В. М. 55
Ащеулова Т. В. 112
Бухмін О. В. 53, 67
Бухмін О. В. 190
Балашова І. В. 58, 70
Бандурян В. В. 65
Барбашова В. О. 64
Бацилєва О. В. 55
Бездітко Т. В. 60
Беляєва О. А. 194
Бібіченко В. О. 146
Білера Н. В. 169
Біличенко Н. П. 92
Біловол О. М. 63, 64
Бондаренко С. В. 165
Боровик І. Г. 65
Бугайова О. В. 72
Булик Р. Є. 117
Волошина О. Б. 70
Волошин В. Л. 117
Галича М. С. 223
Геглюк О. М. 67
Головачова В. О. 72
Гончарь М. О. 74
Горбась В. А. 77
Гребенюк Г. В. 85
Грищенко О. В. 161
Гузенко Н. В. 218
Гусєв В. М. 79
Девіняк О. Т. 81
Демченко С. М. 53
Денисенко С. А. 83
Дзиза А. В. 133
Дін Жуцзэ 183
Дубенко О. Є. 85
Дудіна О. В. 87
Дукова О. Р. 58
Дунаєва І. П. 63, 64
Дюдіна І. Л. 198
Дяченко М. С. 137
Єрмоленко С. А. 79
Єрьоменко Г. В. 60
Журавльова Л. В. 204
Заболотна І. І. 90
Завгородній І. В. 92
Завгородня Л. В. 95
Зеленська Л. Д. 169
Йосипенко В. Р. 96
Калашник-Вакулєнко Ю. М. 132
Калініченко О. В. 209
Калужина О. В. 139
Караченцев Ю. І. 98
Карлова Т. Є. 114
Карчинський О. О. 100

- Каук В. І. 101
Каук О. І. 104, 195
Кисиленко К. В. 112
Кірієнко О. М. 63
Клименко Т. Г. 212
Князькова І. І. 63, 64
Ковальчук Л. І. 70
Ковальчук М. В. 106
Кожин М. І. 212
Козуб С. М. 192
Колесник Я. В. 156
Колісник І. Л. 109
Кондрусик Н. Ю. 199
Кочубей О. А. 112
Кравець Д. О. 41
Кравчук О. М. 114
Кравчун Н. О. 98
Кравчун Н. О. 116
Кравчун П. П. 98, 116
Краснікова Л. В. 126
Кривчанська М. І. 117
Крупеня В. І. 104
Кузнецова М. О. 146
Куліш В. П. 109
Кульчинський В. В. 202
Лазуренко В. В. 120
Лесна А. С. 122
Лесний В. В. 122
Лисак М. С. 92
Лисий І. С. 58
Литовська О. В. 124
Літовченко О. Л. 92
Ліхініна Р. В. 92
Ліщук С. А. 126
Ложичевська Т. В. 129
Лупир А. В. 100, 132, 133
Лупир М. В. 109
Макаренко В. І. 135
Макаренко О. В. 135
Макеева Н. І. 72, 137
Марковський В. Д. 139
Мацько А. М. 141
Машгалір А. І. 143
Мегера В. В. 190
Мельникова К. М. 165
Меркулова Н. Ф. 227
Мещерякова І. П. 145
Мирошниченко М. С. 146
Могиленець О. І. 227
Молодан В. І. 149
Молодан Д. В. 64
М'ясоєдов В. В. 8
Нагачевська С. А. 150
Наконечна О. А. 83
Некрасова Н. О. 152, 195
Непійпова Н. Е. 81
Нікуліна Г. Л. 65
Нікуліна Н. О. 154
Овсюк Д. Р. 183
Овчаренко І. А. 221
Олар О. І. 202
Олійник М. О. 204
Ольховська О. М. 156
Петрушко М. П. 159
Пилипенко В. В. 161
Пилипенко О. О. 163
Пилипишин О. І. 165
Піонова О. М. 60
Погоріла А. В. 168
Подаленко А. П. 169
Половинко О. С. 209
Попович Г. Б. 174
Попович З. Б. 172
Попович Я. М. 174, 175, 177
Привроцька І. Б. 178
Приступа Б. В. 180
Присяжний О. В. 192
Просоленко Н. В. 104
Радзішевська Є. Б. 141
Рашиді Б. Р. 114
Рего О. Ю. 81
Рибалко Л. С. 183
Рисована Л. М. 141
Рихлік С. В. 185
Романенко А. В. 187
Россіхін В. В. 53, 67
Россіхін В. В. 190
Савельєва О. В. 192
Садовниченко Ю. О. 8, 145
Сенаторова Г. С. 74
Сипало А. О. 206
Сирова Г. О. 192
Сідорова О. В. 168
Сікало Ю. К. 204
Сілкова О. В. 135
Сіренко О. В. 218
Слепченко М. Ю. 156
Соловійова Є. В. 152
Соломенник Г. О. 227
Сорокіна І. В. 139

Старкова І. В. 199
Степанова О. А. 194
Стеценко С. О. 83
Тельнова Л. Г. 74
Тіщенко О. М. 120, 185
Товажнянська О. Л. 195
Томіліна Т. В. 198, 199
Томілін В. Г. 198
Уварова О. О. 201
Унгурян Л. М. 194
Федів В. І. 202
Федоров В. О. 204
Федотова О. Л. 168
Ференчук Є. О. 205
Фідяєва Т. С. 206
Фоміна Л. В. 209
Хапченкова Д. С. 79

Ходош Е. М. 212
Чаленко Н. М. 192
Черненко А. Г. 85
Чернова В. К. 215
Чернявська І. В. 98
Чубенко О. В. 218
Шаповалова А. С. 52
Шевченко О. С. 221
Шейко А. О. 44, 223
Шундель Т. О. 224
Шунков В. С. 106
Шушляпіна Н. О. 100
Юревич Н. О. 132
Юрко К. В. 221, 227
Яремій І. М. 229
Ященко М. І. 133

Наукове видання

М'ясоєдов Валерій Васильович
Савельєва Наталія Миколаївна
Кривошопка Олександр Вікторович
Садовниченко Юрій Олександрович
Фоміна Людмила Володимирівна
Корнейко Ірина Василівна
Киричок Ірина Василівна
Брїтякова Вікторія Вікторівна
Джамєєв Вадим Юрійович
Нїкулїна Наталїя Олексїївна
Перцев Павло Дмитрович

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Збірник матеріалів
Міжнародної конференції
(м. Харків, 21 березня 2025 року)

Відповідальний за випуск: Садовниченко Ю. О.
Комп'ютерний набір та верстка: Джамєєв В. Ю.